

LİKENLER

Dışarı çıktığınızda, özellikle ormanlık bir alana gittiğinizde ağaçların gövde ve dallarında ya da toprağın ve kayaların üzerinde bu fotoğraftaki gibi oluşumlar görmüş olabilirsiniz. İlk bakışta bitkiye benzetilseler de bu canlıların ne kökü ne gövdesi ne de yaprağı var ve elbette bitki değiller! Dünyanın hemen her yerinde yaşayabilen, binlerce farklı türü bulunan likenlerle tanışmaya ne dersiniz?

Tüm canlılar doğrudan ya da dolaylı olarak başka türlerin varlığına gereksinim duyar. Ancak bazı canlılar besin, temizlik ve korunma gibi gereksinimlerini karşılayabilmek için farklı türde bir canlıyla birlikte yaşayabilir. Likenler de mantarlarla yeşil ya da mavi-yeşil alglerin oluşturduğu bir yaşam birliğidir. Bu yaşam birliğinden hem mantarlar hem de algler yararlanır.

Ağaç dalındaki
likenler

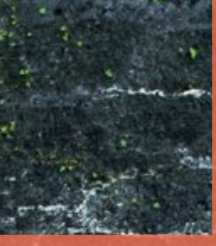
Namib Çölü'ndeki likenler

Likenlerin yapısında bulunan mantarlar, mavi-yeşil algleri ve yeşil algleri güneşin zararlı ışınlarından korur ve yüzeye tutunmayı sağlar. Mantarlar tutundukları yüzeyden su ve mineral alır. Mavi-yeşil algler ve yeşil algler de su, güneş ışığı ve havadaki karbondioksiti kullanarak fotosentez yapar. Fotosentez sonucunda ortaya çıkan besin, mantarlar tarafından kullanılır. Kendi aralarındaki bu yardımlaşma sayesinde likenler, mantarların, mavi-yeşil alglerin ya da yeşil alglerin tek başlarına yaşayamayacağı yerlerde yaşayabilir! Kurak çöllerde, karlı dağlarda, bozkırlarda, yağmur ormanlarında... Ağaç gövde ve dallarında, kayaların üzerinde, duvarlarda hatta kaldırımlarda!

Kayaların
üzerindeki
likenler

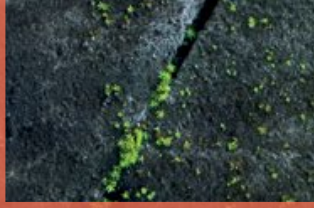
Yeryüzünde yaklaşık 30.000 farklı türü bulunan likenler dış görünüşlerine göre üç gruba ayrılır.

Kabuksu
Likeler

Yapraksı
Likeler

Dalsı
(Çalimsı)
Likeler

Likeler ekosistem için de oldukça önemlidir. Taş minerallerini fiziksel ve kimyasal olarak parçalayarak toprağın zenginleşmesini ve çoğalmasını sağlarlar. Üzerinde bulundukları yüzeyi toprak hâline getirdikleri için, kara yosunlarının ve diğer bazı bitkilerin büyümesi için alan oluştururlar.

Bazı hayvanların besin kaynağıdır.

Likeler havanın temiz olduğu yerlerde yaşar. Yani bir yerde liken varsa havanın temiz olduğunu söyleyebilirsiniz. Ayrıca bulundukları çevrenin mineral zenginlikleriyle ilgili de bilgi verirler.

Kuş, sincap ve maymun gibi pek çok hayvan yuva yapmak için dalsı likenleri kullanır. Burada da dalsı likenleri kullanarak yuva yapmış bir sinekkapan türü görüyorsunuz.

Örümcekler ağlarını likenlerin üzerine kurarak ağın görünürlüğünü azaltır. Buradaki güve gibi pek çok böcek de fark edilmemek için likenlerin üzerinde durur.